

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Organul oficial al Asociației institutelor financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu.

Apare odată pe săptămână.

Redacția și administrația: Sibiu, Strada Visarion Roman Nr. 1—3.

Abonamentul pe an: în țară: pentru autorități, bănci și întreprinderi Lei 500.—; pentru particulari Lei 400.—; pentru cooperative, funcționari publici, de bancă și comerciali Lei 300.—. În străinătate Lei 800.—. Taxa pentru inserțiuni: de fiecare cm. Lei 6.—

Fondator: **Dr. CORNEL DIACONOVICH.**

Director: **Constantin Popp.**

□

Redactor: **Dr. Mihai Veliciu.**

Sumarul:

Incotro? — O federație pentru salvarea creditului. — Refacerea creditului. — O casă de conversiune. — Acordul cu creditorii străini. — Jurisprudențe relativ la aplicarea legii din 14 Aprilie 1933. — *Cronica:* Necrolog. Numărul polițelor protestate la 2 Noembrie a. e. Convocare.

Incotro?

De doi ani avem Legea conversiunii. La alcătuirea ei nu am copiat pe nimeni, am fost foarte originali! Tocmai de aceea trebuie s'o revizuiim de câte două ori pe an: odată primăvara, altădată toamna. Ba partidele din opoziție ne pun în vedere, că aceasta lege va deveni o imitație a povestii cu Cocoșul roșu, care nu se va mai termina și desăvârși niciodată.

Jefuirea băncilor, și cu ele împreună și a deponenților, — cari economisind au pus la dispoziția vieții economice capitalul mobilier atât de necesar, într'un timp de secetă de numărare, — a devenit obiectul cardinal al tuturor programelor politice de pricopsirea țării. Demagogia continuă a face ravagii sinistre, într'un tempo uluitor!

Distrugerea creditului, care a fost primul efect al legii conversiunii, a lipsit viața economică de seva înviorătoare. Pușinul capital de numărare ce-l are țara, stă azi ascuns; iar cei ce simt lipsa acestui oxigen economic, nu știu, sau nu vreau să știe, care e cauza refugierii lui. Numărare cere toată lumea, dar nu-l dă nimeni, fiindcă nesiguranța plasamentului

oprește împrumutarea banului. Se cumpără ori se construiesc, cu ori fără rost, case, deși nu se simte lipsa lor. De aceea acest fapt va contribui la o scădere continuă a chirii, și implicit a valorii imobilelor. Criza va căpăta și o altă expresie, decât cea cunoscută până aci, în atâtea nuanțe. Procesul distrugerii de bunuri, câștigate cu atâta trudă, își continuă mersul. Dar cei ce suferă din cauza lipsei de numărare, îl cer desperați, căci nu's în stare să-și desvolte activitatea, nu's capabili de a-și câștiga pâinea de toate zilele. Nu e mirare, că aceștia pledează pentru inflația, ai cărei victime suntem azi cu toții; — căci oricum e mai bine, decât cum e azi, — cred ei! Astfel vedem cum oameni cu scaun la cap, cari totdeauna au condamnat inflația, azi o cer așteptând dela ea minuni, pe cari nici ei singuri nu le cred.

Guvernul a făcut, prin factorii chemați, declarații categorice pentru menținerea stabilizării monedei; dar în acelaș timp dl Vaida a spus că simpatizează cu ideile dlui Mihalache, care condamnă stabilizarea, cerând revizuirea. Noi știm, că declarația dlui Vaida e politică; dar cu toate acestea ea a produs confuzie în opinia publică, atât de bunănoare.

Bugetul statului este desechilibrat. O poate constata cel mai naiv cetățean, nu numai din mărturisirile oficiale, ci și din întârzierea, cu care își face statul plățile de tot felul, incluziv plata salariilor funcționarilor săi. Ori până nu se

va asigura echilibrul statului, primejdia inflației nu este eliminată. Acest fapt, precum și cursul devizelor în bursa neagră, de altă parte, — întărește credința în inevitabilitatea unei inflații, pentru care pledează pe față unele organizații politice, chiar embrionare să fie ele. Măsurile de apărare luate sunt expediente improvizate la moment, sunt paliative fără efect. Iar haosul crește și se intensifică spăimântător.

Neputința cărmuitorilor de a face față unor probleme, într'adevăr foarte grele și complicate, și certurile în, și între partidele politice, alimentează curențele extremiste și încurajază elementele cele mai nepregătite și lipsite de scrupule, să se avânte în viața publică, dar mai ales în cea politică. O goană după cămăși colorate, — à la Mussolini, ori Hitler, — se dă în fața noastră, având drept prim efect știrbirea autorității statului și subminarea ordinii publice. Demagogia cea mai neobrăzată se desfășură nestingherită de nimeni, spre nenorocirea noastră a tuturor. Azi munca e disprețuită, fiindcă nu poate asigura traiul; în schimb toată lumea speculează. Cinismul general cucerește teren și noi, care am avea imprudența să ne apărăm patrimoniul material și spiritual, ne putem pomeni că ni se aruncă în față toate murdăriile acestei fermentații sociale ne mai pomenite. Țara se svârcolește într'o atmosferă anarhică foarte primejdioasă; pare că ne apropiem de lichidarea generală a orânduielilor, pe cari ne-am bazat până aci, și după chipul fenomenelor de aiurea, se apropie și la noi stăpânirea descreșterii.

Nu am de gând să desfășur înaintea ochilor sufletești ai cetitorului acestor rânduri, nici un tablou, care să-l descurajeze. Doamne păzește! Nu sunt de fire pesimist! Dacă am schițat aceste stări și lucruri, am făcut-o pentru a vă îndemna să nu lăsați ca treburile acestea păcătoase, să-și continue mersul. Vă rog, ca și pe bunii patrioți, puneți-vă întrebarea: Unde pot duce aceste lucruri, încotro mergem? Și-apoi când veți găsi răspunsul la întrebare, procedați în consecință, căci așa nu mai e permis să fie; așa nu ne consolidăm țara!

TRITON.

O federație pentru salvarea creditului.

Legile excepționale au creat o serie de situații, cari prezintă asemănări foarte apropiate cu situațiile create prin revoluții. Haosul din timpul de astăzi este aproape identic cu haosul, care se produce obicinuît în timpul unei revoluții.

În materie juridică-economică cu greu se mai găsește astăzi o ordine și o autoritate. Legea și autoritatea publică nu mai prezintă — durere — astăzi scutul necesar pentru a apăra dreptul de proprietate sub orice formă al cetățeanului.

Din această lege, precum și din respectul autorității publice, începând cu anul 1931, s'a știrbit zi de zi și ceas de ceas, astfel că astăzi nimeni, aproape nu se mai sesizează atunci, când i se face amintire de vre-un text de lege, sau de vre-o măsură de constrângere a autorității publice.

Massele interesaiilor fac astăzi front împotriva legii și împotriva forței publice sub formă de sindicate, uzând de mijloace aproape identice cu mijloacele, de cari se folosesc sindicatele revoluționare.

La dreptul vorbind aceste sindicate ale debitorilor — căci despre sindicatele debitorilor este vorba — fac mai mult gălăgie de gașcă și nu prezintă ceva serios; păcatul este numai, că guvernării noastre iau în serios tiradele, cari răsună cu fiecare ocazie la adunările acestor sindicate.

Dar ceea ce a dăunat mai mult decât aceste „tovărășii“ plătite de câțiva mari datoriși, a fost activitatea intra și extra parlamentară a reprezentanților națiunii de 2 ani încoace.

Datorită acestei activități diametral opuse oricărui interes public, sau particular, s'a sămănat și s'a cultivat în mod sistematic spiritul de rezistență a masselor împotriva a tot ceea ce se chiamă autoritate publică, lege, obligație ș. a. m. d.

Va trebui poate un timp mai îndelungat, dacă se va încerca în mod treptat, sau un timp relativ mai scurt, dacă se va găsi cineva, care să aibă curajul de a lua măsuri energice, pentru a reduce mulțimile la simțul de supunere față de legile țării.

Primul pas pentru a face un început de revenire la situația normală de altădată, este, după cum s'a mai spus în coloanele acestei reviste, precum și în toate publicațiunile economice serioase, menținerea termenelor de plată existente, pentruca aceste termene de plată, conținând o obligație ori cât de mărunță sau ușoară pentru debitor, să amintească acestuia și să-l facă să simtă, că el are un angajament, pe care el trebuie negreșit să-l respecte.

Bine înțeles acest prim pas constituie numai una dintre condițiile, cari vor trebui împlinite pentru revenirea la raporturi economice normale între cetățeni.

Cum însă diversele sindicate ale debitorilor caută să tulbure din nou apele și să determine factorii competenți la o nouă modificare a legii de conversiune prin lărgirea ei și cum acești factori competenți par să fie destul de puțin hotărâți pentru a pune zăbreaua acestor gălăgioși, pentru a nu se mai expune la noui și păgubitoare surprize, creditorii din țară s'au constituit și ei într'o organizație, menită să apere interesele acestor categorii de cetățeni și să salveze creditul particular.

În străinătate se spune, că asemenea asociații ar exista deja de multă vreme și, că aproape nici un fel de operațiune mai importantă din domeniul economic, sau financiar, nu s'a făcut și nu se poate face fără consultarea prealabilă a acestor instituțiuni.

Se afirmă chiar, că aceste asociațiuni poartă un fel de evidență foarte precisă asupra felului de a se comporta în decursul obligațiilor sale, pentru debitori, fie ei particulari, fie instituțiuni mari și mici, fie chiar diverse state, cari au contractat un împrumut.

Și se mai spune deasemenea, că unii miniștrii de finanțe, plecând în mai multe rânduri în străinătate cu gândul de a contracta împrumuturi pentru stat și fiind regulat îndrumați din partea Guvernului francez b. o. să treacă prin filiera acestor asociațiuni ale creditorilor particulari (vedeți ce forță reprezintă aceste asociații ale creditorilor particulari în străinătate!), au fost nevoiți să se întoarcă în țară cam bostumflași, declarând opiniei publice de aci, că au făcut simple călătorii de informații.

De aci, unii deduc, că „Federația Națională pentru salvarea creditului“ va trebui să activeze cu toată vigoarea și autoritatea nu numai în vremurile de adânci tulburări economice din ziua de astăzi, ci ea va trebui să se mențină și să-și continue activitatea și în viitor, chiar dacă împrejurările de atunci vor fi cu totul normale.

Ce anume va face „Federația Națională pentru salvarea creditului“ în vremuri normale, este o problemă, care astăzi interesează ceva mai puțin, decât marea problemă, pe care o are de rezolvat această federație în zilele noastre prin crearea unui curent în opinia publică de a stăvili destrămarea și mai departe a spiritului de disciplină, precum și de a determina factorii competenți să ia măsurile în consecință, fără de cari o stavilă adevărată și eficientă în această materie nu este cu puțință.

Este profund regretabil, că o asemenea federație nu a fost înjghebată deja cu multă vreme înainte, cel puțin în acea vreme, când s'au născut și așa zisele sindicate ale debitorilor.

Totuși reținem cu multă bucurie, că măcar acum această inițiativă a fost luată și nădăjduim și credem în același timp, că alcătuirea ei înseamnă ridicarea unui scut puternic întru apărarea intereselor creditorilor particulari și întru salvarea ideii de credit la noi în România.

Dăm mai jos moțiunea, care a fost întocmită de această federație și înaintată dlui primministru Dr. Alexandru Vaida-Voevod:

MOȚIUNE:

„Federația Națională pentru salvarea creditului“ protestează cu toată energia împotriva campaniei criminale întreprinse de partizanii „ștergerii datorilor“. Consideră această campanie și formulele pe care ea se bizue ca imorale, primejdioase, antieconomice și antinaționale.

Protestează cu aceeași energie împotriva cereșilor anarhice de amputare a unor drepturi certe sau de prelungire a moratorului.

Consideră eventualitatea îndeplinirii unor asemenea cereri ca una din cele mai fatale lovituri ce s'ar putea da azi, ideii de credit și vieții economice a țării, atât de anemiate de legile excepționale și de demagogia neînfrânată a partizanilor „buretelui“

Înfierând cu toată indignarea asemenea campanii, cari țintesc la dărâmarea ideii de contract, la deposedarea elementelor constructive de rodul muncii lor, depusă sau împrumutată și la compromiterea creditului țării în străinătate, constată că înlesnirile multiple acordate până acum risipitorilor și nechibzuiților nu au avut altă urmare decât:

Agravarea crizei economice;

Incremenirea creditului;

Suspendarea activității instituțiilor de credit, și Scleroza circulației bunurilor.

Federația națională pentru salvarea creditului decide:

Intensificarea de urgență și cu toată energia a acțiunii pentru lămurirea factorilor conducători și a opiniei publice, atât asupra urmărilor de până acum ale înlesnirilor trecute, cât și mai ales, asupra consecințelor incalculabile pentru economia țării, ce ar rezulta dintr'o eventuală satisfacere a demagogicelor pretențiuni, sau dintr'o nouă prelungire a provizoratului creiat prin moratoriul anterior.

A se interveni la onoratul Guvern cu răgăminte de a lua în considerație doleanțele drepte ale sutelor de mii de deponenți acționari și creditori, elementele serioase și active ale vieții economice, — cu atât mai mult cu cât marea majoritate a națiunii, se compune din oameni chibzuiți, economi, respectuoși

de legi și angajamente și nu din debitori, falși, risipitori și neprevăzători, improvizați în agricultori, comercianți, etc.

A se adresa Băncii Naționale a României cu rugămintea de a interveni la forurile competente pentru curmarea neîntârziată a unei situațiuni care nu împiedică numai reluarea activității economice, dar care primejduiește existența tuturor instituțiilor de credit, soliditatea monetei naționale și normala dezvoltare a vieții de Stat.

A se interveni la dl. Ministru de interne, cu rugămintea de a stăvilii de urgență agitația criminală stărnită de improvizația așa ziselor „blocuri“, „fronturi“, „sfaturi“ etc. în jurul formulei „ștergerii datorriilor“ agitație care poate avea consecințe de natură socială mult mai grave decât cele de ordin economic și la dl. Ministru de finanțe, cu rugămintea de a determina reluarea vieții economice prin restaurarea creditului, singura în măsură a aduce o îmbunătățire a încasărilor Statului.

„Federația“, cere desființarea tuturor legilor excepționale, cari au ruinat creditul și au sărăcit clasele producătoare și curmarea demagogiei.

Pentru atingerea acestor scopuri, Federația va convoca întruniri în toate colțurile țării, care vor culmina cu un mare meeting la București.

Această acțiune va fi precedată de lansarea unor manifeste adresate tuturor claselor producătoare pe care „le chiamă la luptă“.

Această moțiune va fi prezentată dlui Președinte al Consiliului de miniștrii, dlor miniștrii de interne și finanțe și dlui Guvernator al Băncii Naționale a României.

„Federația“, face apel la onorata presă ca în înalta ei înțelegere a stărilor de lucruri, să cerceteze obiectiv această problemă, lămurind imparțial și obiectiv marele public, în interesul ordinii sociale, deci al existenței Statului nostru în forma actuală.

În curând această federație va ține o mare întrunire la București.

S.

Refacerea creditului.

— Un program. —

La 3 crt. seara a fost o ședință importantă la Asociația Băncilor. Au luat parte d-nii: Al. Ștefănescu, președintele asociației, N. P. Ștefănescu, fostul director general al Băncii Românești, Bădulescu director la Banca de Credit, Trancu, director la Banca Comercială Română, Săvulescu director al Băncii de Scont, Kapralik, director general al Soc. Bancare, S. Roșca director al Băncii Albina, Suc., Gheron Netta director al Asociației Băncilor.

S'a luat în discuție o adresă a Uniunii Camerilor de comerț prin care Asociația e solicitată să-și spună părerea în privința programului de restabilizare a creditului. Uniunea Generală a Camerilor de Comerț și Industrie va ține în curând adunarea generală în care figurează în primul rând chestiunea importantă a refacerii creditului.

Pentru a avea și părerea bancherilor s'a cerut Asociației să înainteze toate propunerile în această privință.

După discuțiuni largi s'a hotărât să se ceară guvernului următoarea reformă fără de care o refacere a creditului nu se poate închipui:

1. Stabilitatea legii conversiunii. Bună-rea, menținerea legii actuale e absolut necesară.
2. Abrogarea legilor și dispozițiilor cari stau în drumul urmăririi creanțelor.
3. Votarea cât mai urgentă a legii prin care polițele sunt investite cu putere executorie, fără altă procedură judecătorească. (Sistemul din Ardeal).
4. Perfecționarea gajului. În sensul că acei ce vor înstrăina gajul, sau vor ocoli dispozițiile privitoare la gaj să fie considerați ca contravenienți penali.
5. Regimul de asanare să nu cuprindă numai o singură categorie de debitori. El să fie întins la toată lumea pentru că în felul acesta se armonizează interesele și se creiază un regim unitar.

* * *

Se va face un memoriu cuprinzând toate aceste deziderate, care va fi înaintat guvernului și Uniunii Camerelor de Comerț.

O casă de conversiune ?

— Propunerea unui „vechi plugar“. —

Reproducem după ziarul „Argus“ (Nr. dela 5 crt.) interesanta propunere a unui anonim: „vechi plugar“ cu privire la deslegarea grelei probleme a datorriilor agricele.

Iată ce scrie autorul :

O soluțiune care ar înlătura toate dificultățile ar fi următoarea :

Crearea unei case de conversiune, care în schimbul unui mic comision, ar converti efectiv datorriile proprietarilor rurali mijlocii și mari, substituindu-se în locul actualilor creditori.

Operațiunea aceasta nu s'ar face decât pentru datorriile reprezentând maximum 80 la sută din valoarea bunurilor rurale ale debitorilor, evaluarea pământurilor făcându-se pe baza venitu-

rilor din roleri, înmulțindu-se, spre exemplu, aceste venituri cu coeficientul 25, ceea ce ar reprezenta o capitalizare de 4 la sută. După acest mod de evaluare, hectarul de pământ agricol ar varia cred între 12 și 24 mii de Lei.

Casa de conversiune ar lua un privilegiu de rangul întâiu asupra bunurilor debitorului și ar elibera creditorilor titluri, producând o dobândă de 4—5 la sută, amortizabile în 10 ani și de o valoare nominală egală cu cuantumul creanței lor. Debitorii ar fi obligați să plătească bineînțeles dobânda anuală și să răscumpere pe plată, în decurs de 10 ani, remițându-le Casei de conversiune, titluri de o valoare nominală egală cu aceea a datoriei lor.

În primul trei ani, ar trebui să răscumpere anual cel puțin titluri reprezentând 5 la sută din datoria lor, în cei patru ani următori titluri reprezentând 10 la sută, și în ultimii trei ani soldul.

Creditorii ar putea, fie să-și vândă titlurile pe plată, fie să se mulțumească cu venitul lor așteptând cursuri mai urcate pentru a le vinde.

Debitorii ar avea tot interesul să răscumpere mai mult decât cota anuală minimă, deoarece, pe măsură ce timpul va trece, cursul titlurilor s'ar urea, atât din cauza împușnării numărului lor pe plată, cât și din cauza ameliorării probabile a creditului.

În caz de neexecutare a obligațiilor lor de către debitori, Casa va putea scoate în vânzare bunurile lor și, cu prețul obținut, va cumpăra cantitatea necesară de titluri pentru a stinge privilegiul ei, soldul rămânând fostului proprietar.

Foloasele.

Iată în câteva trăsături, un sistem care ar avea întregul avantaj:

a) atât pentru debitori, cât și pentru creditori, de a nu-i mai lăsa față în față, evitând astfel neplăceri și pentru unii și pentru alții;

b) pentru debitori — de a-i ușura, transformând datoria lor în una cu dobândă modestă, amortisabilă în 10 ani și lichidabilă sub valoarea ei nominală.

c) pentru creditori — de a-i pune în posesiunea unor titluri negociabile (pentru a urca cursul lor, Statul ar putea scuti de impozite cuponul lor) și de a avea perspectiva, în cazul când le-ar păstra, să le poată vinde, cu un preț mai apropiat de valoarea lor nominală — astfel

că, în cazul când lucrurile s'ar ameliora, — ceea ce sperăm cu toții că se va întâmpla, — și creanțele lor n'ar mai suferi, sau aproape că n'ar mai suferi, vre-o amputare.

Acordul cu creditorii străini.

Tratatul lungi și grele duse de guvernul nostru la Paris, prin dl. Ministru de finanțe, cu creditorii străini, resp. cu reprezentanții asociațiilor purtătorilor de rentă română, au luat în fine sfârșit.

Ca la orice târg au mai lăsat din intransigență și unii și alții. Au mai dat cumpărătorii și au mai lăsat ceva vânzătorii din preț.

Asupra rezultatului tratativelor s'a dat următorul comunicat oficial.

„Conversațiunile duse la Paris de ministrul de finanțe al României, cu reprezentanții asociațiilor purtătorilor de rente române, s'au terminat cu un acord de principiu care va intra în vigoare, când asociațiile îl vor fi ratificat.

„În termenii acestui acord purtătorii titlurilor împrumuturilor directe ale statului român trebuie să primească pentru anul bugetar 1933—1934 plata unui acout în devize de 62.5 la sută din valoarea nominală a cupoanelor aferente. Cupoanele primului semestru fiind plătite integral, cupoanele celui de al doilea semestru vor primi deci un acout de 25 la sută din valoarea nominală.

„Drepturile purtătorilor pentru sold sunt în întregime rezervate. Iată ce guvernul român va fi în posesiunea ratificărilor acordului de către asociațiunile detentorilor, sumele necesare executării acestui acord vor fi remise agenților financiari însărcinați cu plata. Regulamentul soldului va face obiectul negocierilor care se vor începe la Paris în cursul primei chenzine a lunii Ianuarie 1934. Aceste negocieri, care vor trebui să se sprijine pe constatarea experților calificați, vor avea deopotrivă ca obiect de a determina condițiunile în care serviciul împrumuturilor să fie asigurat cu începere dela 1 Aprilie 1934.

„Un tratament special a fost rezervat rentei externe de 4 la sută din 1922, care se bucură de o prioritate contractuală. Un aranjament a fost deopotrivă negociat în ceea ce privește împrumuturile 1929 și 1931 emise de Casa autonomă a monopolurilor statului român, pe bazele următoare: purtătorii titlurilor acestor două împrumuturi trebuie să primească pentru anul bugetar 1933—1934 o plată de 75 la sută din va-

loarea nominală a cupoanelor aferente. Cupoanele primului semestru fiind integral achitate, cupoanele celui de al doilea semestru vor primi un aconto în număr de 50 la sută din valoarea nominală, amortismentele acestor împrumuturi fiind provizoriu suspendate. Acest aranjament nu va fi pus în vigoare decât după ratificarea de către reprezentanții purtătorilor de titluri române.

Ca urmare la Comunicatul publicat mai sus, se precizează următoarele :

1. prin acordul încheiat se realizează până la 1 Aprilie 1934 cu toate sporurile acordate, întreaga economie cerută în luna Februarie a. c. de 1.303 milioane Lei asupra serviciului tuturilor împrumuturilor Statului și Casei Autonome a Monopolurilor.

2. Plusurile acordate detentorilor față de cota de 20% oferită la început, sunt compensate prin diferite deblocări de sume în favoarea Statului român, și renunțări de amortizări. Astfel încât prin acordul stabilit actualmente la Paris, nu se va plăti efectiv decât suma totală oferită la început drept cotă de 20%.

Jurisprudențe relativ la aplicarea legii din 14 Aprilie 1933.

I.

— Restituiri de depozite. —

Dacă procesele în curs de judecată, purtând asupra restituirilor depozitelor făcute la Instituțiunile de credit și băncile populare, spre fructificare, sunt a se suspenda potrivit art. 16 al. ultim al legii pentru reglementarea datoriilor agricole și urbane, din 14 Aprilie 1933, sau dimpotrivă, ele sunt a se judeca conform art. 39 al. penultim din regulamentul zisei legi? Soluție.

În fapt este necontestat, pedeoparte că prin acțiunea introductivă de instanță și înregistrată sub No. 12.928 din 28 Iulie 1932, reclamantul Gheorghe Mergl a cerut restituirea depozitului său de Lei 122.731 cu dobânzi convenționale de 9%, făcut la Cassa Generală de Economii din Sibiu, conform livretului anexat, iar pe de altă parte că — după cum rezultă din certificatul Băncii Naționale, sucursala Sibiu, cu No. 4429 din 28 Aprilie 1933 — firma pârâtă a cerut, în conformitate cu disp. art. 16 sus citat, fixarea cotelor de restituire din depunerile făcute la institutul său, atât la sediul său central, cât și la sucursalele sale, printre care figurează și sucursala din Timișoara.

Reclamanta — pentru a combate cererea de suspendare, întemeiată de pârâtă pe disp. menționatului art. 16, al. I — se sprijină pe textul art. 34 din regulament.

Într'adevăr, prin art. 34 al. penultim din regulamentul legii pentru reglementarea datoriilor agricole și urbane din 1 Iulie 1933, se decide textual că „în Ardeal și Bucovina inst. jud. vor continua să judece procese introduse pentru realizarea creanțelor și cari se găsesc pendinte la data legii. Ele nu vor putea obliga însă pe debitor și la plată, dacă aceasta va dovedi că intră într'ânsul din prevederile legii“.

Însă această dispozițiune — independent de caracterul său adăugitor la lege — este inaplicabilă situațiunei juridice din speță, întrucât din conținutul zisei dispozițiuni rezultă în mod clar, că este referitoare la cazul debitorilor agricoli și urbani, lucru ce se vedează și mai complet prin împrejurarea că pentru situațiuni identice celei din speță — restituire depozite — regulamentul are un capitol special — V — intitulat „dispozițiuni privitoare la instituțiunile de credit“ și în care, prin art. 48 al. final — făcând trimitere la art. 16 din lege — decide „introducerea cererii la Banca Națională are de efect suspendarea procedurilor judecătorești de plată a depunerilor, intrând în cadrul art. 16 de mai sus, precum și a celor de declarare în stare de faliment“.

Așa dar acest text fiind a se aplica speței și cum în expresiunea utilizată „suspendarea procedurilor judecătorești de plată a depunerilor“ — cu toată imperfecțiunea ei tehnică — se încorporează prin firea lucrurilor și prin inexistența unei distincțiuni precise atât procedurile procesuale propriu zise, constând în constatarea creanței și obligarea la plată, cât și procedurile execuționale constând în efectuarea plății, urmează a se decide că în speță, introducerea cererii la Banca Națională, de către pârâtă, are drept efect suspendarea judecării acțiunii introduse de reclamant.

Dealtfel și întrucât textul art. 16 din lege — ocupându-se de această chestiune a restituirii depozitelor făcute la Bănci — fără nici o distincțiune și în termenii cei mai generali posibili decide prin al. său final că „introducerea cererii la Banca Națională are putere suspensivă“, urmează, — chiar în cazul când prin imposibil s'ar susține că disp. art. 34 din regulament sunt aplicabile speței, sau că expresiunea sus menționată a art. 48 din regulament ar viza numai procedura execuțională, că ele sunt a se considera ca excedând voința legiuitorului — că adaugă la cuprinsul textului art. 16 al. ultim din lege și ca atare sunt neobligatorii.

În fine, în acest sens se pot invoca și dezbaterile parlamentare urmate în cauză, din care rezultă că alineatul ultim al art. 16, introdus pe cale de amen-

dament, își găsește rostul, după declarațiunea participanților la discuțiune, al raportorului legii și al Ministrului de resort, în necesitatea de a se curma varietațea jurisprudențelor ivite sub regimul vechii legi — unele pentru suspendarea totală, altele pentru suspendarea numai a execuțiilor — anume în sensul că prin introducerea cererii la Banca Națională se suspendă integral cursul proceselor.

În atări condițiuni și cum de regimul de favoare instaurat prin art. 16 din lege beneficiază, fără nici o distincțiune, toate instituțiile de credit cari au în plasamentul lor creanțe intrând în prevederile legii din 1933, într'o proporție de cel puțin 30% și anume din chiar momentul prezentării acestei legi în Parlament (8 Aprilie 1933), urmează că obiecțiunea reclamantului — trasă din împrejurarea că procesul este intentat anterior depunerii în Parlament a zisei legi — este inoperantă, dispozițiunea de favoare sus menționată necunoscând nici o distincțiune în acest sens.

Așa dar, cererea de suspendare fiind legală și fondată urmează a se admite.

(Trib. T. Torontal s. III., jurnal No. 2077/25 Sept. 1933; Preș. și redactor dl Prim Președinte Vasile M. Theodorescu; părțile prin d-nii avocați Dr. Sas și Dr. Gabriel).

II.

1. Dacă la termenul fixat pentru judecarea contestației, introdusă contra procedurii delegatului judecătoresc, pentru motive strict enunțate în scris este posibilă invocarea legii din 14 Aprilie 1933, în codrele aceleiași contestații? Soluție negativă.

2. Dacă art. 6 din legea 14 Aprilie 1933, poate fi aplicabil și creanțelor ulterioare datei de 18 Decembrie 1931? Soluție negativă.

In fapt: Publicația de licitație mobilă Nr. G. 321/933 a fost atacată cu contestație, în conformitate cu art. 35 legea LX din 1881, pentru motive — ce nu interesează — dar, strict enunțate.

La termenul de judecată, fixat cu mult după depășirea termenului pentru introducerea contestației, contestatorul, după ce și-a susținut contestația astfel cum era formulată în scris, a mai invocat, apoi și dispozițiunile art. 6 din legea pentru reglem. dat. din 14 Aprilie 1933, cât și ale art. 21 din regulament, susținând că, deși creanța urmărită, este ulterioară datei de 18 Decembrie 1931, totuși pentru aplicarea acestor texte, data suszisë, nu constituie o condiție.

In drept: 1. Contestația fiind, în conf. cu art. 35 legea LX din 1881, o cale de atac extraordinară îndreptată în fața instanței de executare, într'un termen prevăzut de lege, și vizând remedierea unor anume

vicii de ordin formal rezultate din procedura iregulară a portărelului sau a funcționarului judecătoresc delegat cu executarea, însemnează că, peste termenul legal, nu se mai poate introduce contestație, precum nici o alta nouă, în cazul când a mai fost înregistrată una, în termen.

În speță, față de conținutul exclusiv al contestației, formulată în scris cât și de caracterul de fond — de fond, este un fel de a vorbi, spre a se putea deosebi de caracterul pur formal vizat prin considerentul anterior — al excepției de moratoriu, invocată, astăzi de debitorul petent, nu se poate afirma și susține că, aceasta din urmă constituie o simplă motivare nouă a contestației deja formulată, ea urmând a fi calificată ca o cerere pură și simplă, nouă și separată și anume ca o cerere introductivă de instanță, în sensul al. 2 al art. 11 din legea din 14 Aprilie 1933, cerere care nu prezintă altă particularitate decât, de a fi fost pusă în discuție deodată cu contestația, lucru de altfel, posibil în conf. cu art. 132 pr. civ. are, și în deosebi în fața judecătoriei de ocol, unde părțile pot să se prezinte oricând, ne citate chiar, în timpul rezervat judecății, dacă timpul și celelalte ocupațiuni permit.

Nu poate avea, în speță, aplicare al. penultim al suszisëului art. de lege; în conf. cu care, instanțele de fond, de urmărire, — în orice stadiu — sunt competente să judece, fie „neîndeplinirea“ condițiilor cerute de lege pentru debitor, fie „decăderea“ acestora pentru neîndeplinirea obligațiilor impuse, deoarece: pe deoparte, cuvintele „în orice stadiu“ nu înseamnă că, invocarea să se facă și după depășirea termenelor prevăzute de lege, pentru exercitarea căilor de atac; iar pe de altă parte, printr'o interpretare strict literară a textului — deși nu se întrevăde rațiunea ce l-a condus pe legiuitor — ar urma să însemneze că, numai creditorii ar avea dreptul să opună, în condițiunile de mai sus, și firește, cu ocazia unei excepții invocate de debitori, fie: „neîndeplinirea condițiilor“ fie „decăderea“ debitorilor pentru neîndeplinirea obligațiilor impuse de lege.

În lumina acestor considerațiuni, excepția dedusă din aplicarea legii din 14 Aprilie 1933 și opusă de debitor deodată cu judecarea contestației de față, urmează, a fi discutată deși deodată cu aceasta din urmă, dar în mod independent și, pe cale de consecință, trebuie ca, în prealabil, să satisfacă și exigențele fiscale în sensul al. final al art. 11 din zisa lege, ceea ce petentul a satisfăcut, în urma somației instanței făcute în conf. cu art. 42 legea timbrului etc.

2. În speță, fiind necontestat între părți, că creanța urmărită este ulterioară datei de 18 Decembrie 1933 și

Dacă dintr'o citire superficială a art. 6 din lege și respectiv a art. 21 din regulamente, ar părea că rezultă, că moratoriul de 6 luni, este acordat tuturor debitorilor, care nu intră în prevederile art. precedent, cu condițiunea acolo arătată, totuși în urma unei analize mai amănunțite a acestui text, coroborat fiind, cu celelalte texte din legea din 14 Aprilie 1934, și anume cu art. 3, 5, 6 și îndeosebi cu art. 3 și 29 al. 2 și 3, cât și cu întreg spiritul, de care a fost animat legiuitorul se va impune concluzia că, dispoziția cuprinsă de al. 1 art. 6, nu se referă decât la însușirile debitorilor cu subiecte, fără însă, să se refere și să atingă deci, și creanțele ca obiecte, pentru care este bine stabilit, — că, prima însușire esențială, pentru ca o creanță să poată fi luată în discuție, în sensul legii în chestiune, este să fie anterioară datei de 18 Decembrie 1931.

Această idee, fiind elementară în concepția legiuitorului, aceasta este și motivul care l-a determinat, să nu mai treacă printre celelalte creanțe exceptate de art. 12, și pe cele anterioare datei de 18 Decembrie 1931.

Pentru aceste considerațiuni, excepțiunea invocată se respinge.

(Jud. rur. Rovine—Arad. Incheierea Nr. G. 321—933 din 18 Septembrie 1933. Președinte și redactor dl. *Virgil Murgescu*, judecător)

CRONICA

Necrolog. *Dr. Amos Frâncu*, membru în Consiliul de administrație și fost, pe vremuri, director executiv la banca „*Economul*” Cluj, a încetat din viață la 3 crt. în vârstă de 68 ani.

Jurist distins, a fost pe vremuri, ca tânăr avocat, apărător în celebrul proces al Memorandului și în anii ultimi ai vieții sale s'a dedicat cu multă căldură cauzei drepte a moșilor.

I s'au făcut funerarii naționale, deplin meritate prin activitatea sa multilaterală în viața noastră publică.

Numărul polițelor protestate la 2 Noembrie a. c., este evaluat pentru țara întreagă la 240.000, iar valoarea lor 2—2¹/₂ miliarde Lei.

În capitală s'au protestat 662 polițe, din cari 330 au fost prezentate la protest de Banca Națională a României.

„**Creditul Bănăjan**”, soc. anonimă, Lugoj.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai băncii „*Creditul Bănăjan*”, societate anonimă în Lugoj se convoacă prin aceasta la

adunarea gnerală extraordinară,

care se va ținea la 28 Noembrie 1933, la orele 11 a. m., în localul institutului cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. *Deschiderea și constituirea adunării;*
2. *Raportul Consiliului de administrație asupra situației create institutului prin legea pentru reglementarea datoriilor agricole și urbane din 14 Aprilie 1933;*
3. *Propuneri în cadrul statutelor.*

Domnii acționari cari doresc a lua parte la aceasta adunare generală extraordinară sunt rugați a-și depune acțiunile pe lângă revers, cel puțin cu 3 zile înainte de adunare la cassa institutului sau la unul din institutele financiare membre la „*Solidaritatea*”.

Consiliul de administrație.

Ionel Teodoreanu :

„**GOLIA**” 2 vol. 120.—

„*GOLIA*” e un roman autentic, puternic, extrem de original și captivant la lectură. Nu seamănă cu nimic din literatura românească; e unic. Și adaug că, din câte știu, *Tia Arabu*, una dintre eroine, e cea mai primejdioasă femeie din câte a dat literatura noastră. O femeie-șarpe...

„*Adevărul Literar*” din 6 Oct. 1933. **G. IBRĂILEANU.**

In depozit la **Librăria**

„**DACIA TRAIANA**” s. p. a., Sibiu.